

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se
barnochungdomsnamnden@linkoping.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Nygårdsskolan
i Linköpings kommun

2016-06-13

2 (10)

Dnr 43-2015:8964

Tillsyn i Nygårdsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Linköpings kommun under våren 2016.

Nygårdsskolan besöktes av Skolinspektionen den 1–4 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Eftersom Nygårdsskolan är en skola med årskurserna 1 till 5 saknas nationell statistik för elevernas måluppfyllelse avseende terminsbetyg och ämnesprov i årskurs 6. Statistik för år 2015 från nationella ämnesprov i årskurs 3 visar att resultaten på proven i svenska som andraspråk genomsnittligt är i paritet med resultaten för riket medan resultaten i de olika delproven i matematik är under genomsnittet för riket. I vissa delprov i matematik är resultatet långt under genomsnittet för riket. I svenska finns inga resultat redovisade på grund av för få deltagande elever.

Av skolans egen redovisning av kunskapsresultaten framgår att resultaten i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3, har varierat mellan år 2011 och 2015. Från år 2014 till år 2015 har andelen elever som nått de nationella kunskapskraven i ämnena svenska som andraspråk, matematik, naturorienterande och samhällsorienterande ämnen sjunkit. För år 2015 framgår att cirka 51 procent av eleverna i årskurs 3 når de nationella målen i svenska som andraspråk och 54 procent i matematik. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena når 66 respektive 69 procent av eleverna kunskapskraven för årskurs 3.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-10-10
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-10-10
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

2016-06-13

3 (10)

Dnr 43-2015:8964

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte ger eleverna det särskilda stöd som de behöver. Det framkommer vid tillsynen att elevhälsan saknar specialpedagog och psykolog. På grund av personalsituationen i elevhälsan brister skolans arbete med utredningar då utredningar inte sker skyndsamt. Elevhälsan arbetar heller inte främst förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionen bedömer att lärarna på skolan bedriver undervisning de inte har behörighet för. Då skolans organisation bygger på att en lärare huvudsakligen ansvarar för undervisningen i en klass strider detta mot författningarna krav.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 10 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

2016-06-13

4 (10)

Dnr 43-2015:8964

Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska, om det trots att stöd getts i form av extra anpassningar befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Nygårdsskolans arbete med att utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd.

Av intervjuer med elevhälsan och lärare framgår att när utredningar om elevers behov av särskilt stöd inbegriper en psykologisk utredning, så är väntetiden lång för att få en utredning gjord. Lärarna uppger att det kan ta flera månader innan det sker. Vidare uppger lärarna att de gör de anpassningar och stödinsatser som går att göra i klassrummet. När en utredning om elevernas särskilda behov inbegriper en psykologutredning stannar processen av.

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar.

Skolinspektionen bedömer att utredning av elevernas behov av särskilt stöd inte sker skyndsamt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Nygårdsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

2016-06-13

5 (10)

Dnr 43-2015:8964

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införandelagen)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.
- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till bedömning av brist

Lärares behörighet

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte ser till att alla lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.

Av inlämnade dokument och av intervju med rektorn framgår att en del av undervisningen i skolan bedrivs av lärare som saknar behörighet för den undervisning de bedriver. Vidare framgår att det i skolan finns andra lärare som har denna behörighet. Av skollagen framgår att endast den som är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, och att undantag får göras om inte lärare finns att tillgå.

Av intervjun med rektorn framgår att tjänstefördelningen sker enligt ett så kallat klasslärarsystem. Rektorn uppger att det är möjligt att förändra organisationen för att i större utsträckning kunna ha lärare som har behörighet för den undervisning de bedriver. Vidare framgår att rektorn planerar att till nästa läsår förbättra lärarbehörigheten bland annat genom kompetensutvecklingsinsatser och organisatoriska åtgärder.

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13§ skollagen). Skolinspektionens utredning visar att det på skolan finns lärare som bedriver undervisning i ämnen de inte är behöriga i.

Elevhälsan

Skolinspektionen bedömer att den elevhälsa som finns för eleverna i skolan inte används främst förebyggande och hälsofrämjande.

Av intervjuer med såväl rektorn, elevhälsan och lärare framgår att elevhälsan på skolan utgörs av rektorn, skolsköterskan, kuratorn och logopeden. Vid behov kan rektorn kalla skolpsykolog och specialpedagog från den centrala organisationen i kommunen i elevärenden. Rektorn har också använt sig av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

2016-06-13

6 (10)

Dnr 43-2015:8964

Av intervjun med elevhälsan framgår emellertid att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Enligt elevhälsan saknas tid för detta arbete. Det är också oklart hur elevhälsan ska arbeta när det gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Exempelvis är elevhälsan inte kopplad till något konkret förebyggande arbete när det gäller kränkande behandling utan det sker vid behov då någon incident inträffat. Vidare uppger elevhälsan att psykolog och specialpedagog inte är involverade i något förebyggande och hälsofrämjande arbete. På elevhälsans möten diskuteras oftast elevärenden. Lärarna kan exempelvis larma till kuratorn i elevärenden och då tar denne över och träffar elever regelbundet. Logopeden har handledning i sitt uppdrag men uppger att arbetet med detta inte har kommit igång. Enligt elevhälsan har skolan ännu inte beslutat hur den samlade elevhälsan ska arbeta. Det framgår också att elevhälsan inte heller är delaktigt i utvärdering av elevhälsoarbetet.

Av intervjun med rektorn framgår att hen använder de funktioner som finns i elevhälsan. Rektorn uppger att det finns ett behov av kompetensutveckling kring det förebyggande och hälsofrämjande uppdraget i elevhälsan.

Av elevintervjun framgår att eleverna känner till elevhälsan. När elever mår dåligt går de till skolsköterskan eller kuratorn.

Av intervjuer med elevhälsan, lärare och elever framgår att ett visst förebyggande arbete förekommer. I projektet "Mognad och livsutrymme", där det bland annat ingår hedersrelaterade frågor, samarbetar skolsköterskan och kuratorn med lärarna.

Av skollagen framgår att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande (2 kap. 25§ skollagen). I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165, sid. 275-277) betonas vikten av att de olika kompetenserna finns att tillgå i elevhälsan och att elevhälsans personal samverkar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Utredningen visar att elevhälsan till viss del omfattar uppdraget, men att det i övrigt saknas ett förebyggande och hälsofrämjande arbete för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Nygårdsskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

2016-06-13

7 (10)

Dnr 43-2015:8964

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom

2016-06-13

8 (10)

Dnr 43-2015:8964

att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Sundkvist
Avdelningschef
Ingela Åkerman Jansson
Utredare/Föredragande**Bilagor**

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Nygårdsskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-06-13

10 (10)

Dnr 43-2015:8964

Fakta om Nygårdsskolan

Nygårdsskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1–5. På skolan finns 236 elever. Skolan leds av en rektor och till rektors stöd finns en biträdande rektor. Skolan har ett elevhälsoteam bestående av rektor, kurator, skolsköterska och logoped.